

YENİ BULGULAR IŞIĞINDA MUĞLA-ÖZLÜCE MEMELİ FOSİL YATAĞI

**Berna Alpagut^a, Serdar Mayda^b, Tanju Kaya^b, Fikret Göktaş^c,
Kazım Halaçlar^b, Seda Deniz Kesici^d**

^aAnkara Üniversitesi DTCF Antropoloji Bölümü, 06100 Sıhhiye/Ankara

^bEge Üniversitesi Tabiat Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi, 35100 Bornova/İzmir

^cMaden Tetkik Arama Bölge Müdürlüğü, İzmir

^dBodrum Su altı Arkeoloji Müzesi, Bodrum/Muğla
(berna.alpagut@gmail.com)

ÖZ

Muğla merkez ilçeye bağlı 35 km.uzaklıkta Yılanlı mevkiinde yer alan Özlüce Köyü'nün 1km. kuzey doğusundaki Kaklıca Tepenin kuzey yamaçlarında yaklaşık 7000m² alanda üç adet zengin memeli fosil yatağı tespit edilmiştir.1993 yılında Prof. Dr. Berna Alpagut'un bilimsel danışmanlığında Muğla Müzesi Müdürlüğü ile yapılan kurtarma kazıları ve yüzey araştırmaları, 1994 yılından itibaren Kültür ve Turizm Bakanlığı izni/finansal desteği ve Muğla Valiliğinin değerli katkılarıyla 2000 yılından günümüze, **Kültür Turizmi**'ni canlandırma çalışmaları kapsamında **"Turolian Park Projesi"** adı ile devam etmektedir. 19.Şubat.1994 tarihinde Muğla Arkeoloji Müzesinde açılan **"Dr. Lale Aytaman Doğa Tarihi Seksiyonu"** nda sergilenen ve müze arşivinde saklanan çok sayıda faunal fosiller, günümüzde nesli sönmüş türlere ve habitatlara ışık tutması ve paleoekolojik değerlendirmeleri zenginleştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Özlüce faunası, GB Anadolu'da "Yatağan formasyonu" olarak bilinen Üst Miyosen karasal çökelleri içinde yer alır. Tortul istif, KB-GD doğrultulu Muğla-Yatağan ve Kale-Bozdoğan Miyosen havzaları arasındaki temel eşiği üzerinde Geç Miyosen'de açılmış küçük ve izole bir çöküntüde dolgulanmıştır. Havzanın temelini, Menderes Masifi'nin Mesozoyik örtü karbonatları ve Erken Miyosen alüviyal çökelleri oluşturur. Temel kayalarını açılı uyumsuzlukla üzerleyen istif, göl ve alüvyon yelpazesi çökellerinden yapıldır. Büyük memeli kalıntılarını kapsayan göl çökelleri, sarımsı bej renkli masif çamurtaşlarından oluşur ve en üst düzeylerinde kumlu gireçtaşı arakatmanları kapsar.

Özlüce faunası, Geç Miyosen yaşlı (Orta Turoliyen,~7,5 my) Muğla-Yatağan-Şerefköy-2 faunasından sonra gerek tür gerekse birey zenginliği yönünden Batı Anadolu'nun en zengin faunalarından birisidir. Son çalışmamız kapsamında yeniden şekillenen fauna bileşenleri: *Dinocrocuta gigantea* (Percrocutidae-Carnivora); *Choerolophodon anatolicus* (Proboscidea); *Hipparion* sp.I (orta büyüklükte form), *Hipparion* sp.II (küçük form) (Equidae-Perissodactyla); *Ceratotherium neumayri*, *Chilotherium* cf. *kiliasi*, *Chilotherium* nov.sp. (Rhinocerotidae-Perissodactyla); *Sporadotragus* nov.sp., *Skoufotragus* sp. (Bovidae-Artiodactyla); *Microstonyx* sp. (Suidae-Artiodactyla) fosillerinden tanımlanmıştır. Faunada değinilen türlere ilişkin 200 den fazla fosil bulunmuştur. Faunada, fillerin, sırtlanların ve gergedanların bolluğu, atların ve ruminantların azlığı orman alanlarının çalılık alanlarından daha fazla olduğunu yansıtır. Özlüce faunası, Kayadibi-Konya (Geç Miyosen - erken MN11) ve Pentalophos-1 (Geç Miyosen, erken MN10) (Yunanistan) faunaları ile benzerlik sunmaktadır. Bu çalışmada Özlüce faunası Geç Miyosen (erken Turoliyen, MN11) olarak yaşlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muğla, Özlüce, Geç Miyosen, Turoliyen, Chilotherium

OVERVIEW OF RECENT RESEARCH ON MUĞLA-ÖZLÜCE MAMMALIAN FOSSIL LOCALITY

**Berna Alpagut^a, Serdar Mayda^b, Tanju Kaya^b, Fikret Göktas^c,
Kazım Halaçlar^b, Seda Deniz Kesici^d**

^aAnkara Üniversitesi DTCF Antropoloji Bölümü, 06100 Sıhhiye/Ankara

^bEge Üniversitesi Tabiat Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi, 35100 Bornova/İzmir

^cMaden Tetkik Arama Bölge Müdürlüğü, İzmir

^dBodrum Su altı Arkeoloji Müzesi, Bodrum/Muğla
(berna.alpagut@gmail.com)

ABSTRACT

Three rich fossil mammalian localities were found, covering approximately 7000 m² area on the northern flank of Kalkıca Hill, 1km north of Özlüce Village which is located at the Yılanlı site, about 35 km NW of Muğla. The excavations and field surveys were conducted in 1993 under the scientific consultation of Prof.Dr.Berna Alpagut, together with Muğla Museum Directorate. Starting from 1994, the excavations had started with the financial support and authorization of Ministry of Culture and Tourism. From 2000 till today, it continued within the framework of the studies, entitled as "Turolian Park Project" which aims to revive cultural tourism as having the valuable support of Muğla Governorship. Numerous fossils which have been on exhibition in the "Dr.Lale Aytaman Natural History Section" which was opened on 19th February 1994 at the Muğla Archaeology Museum and the remaining specimens at the archives are enlightening extinct species, their habitats and paleoecological evaluations.

Özlüce fauna is located in the Late Miocene continental sediments of Yatağan Formation, SW Anatolia. The sedimentary sequence deposited in a small and isolated Basin which was formed during Late Miocene between NW-SE trending Miocene Basins of Muğla-Yatağan and Kale-Bozdoğan. Basement of the Basin comprises Mesozoic cover carbonates and Early Miocene alluvial deposits. The sequence which overlain the basement with an angular unconformity, composes of lake and alluvial sediments. Lake deposits that yield fossil mammals are composed of yellowish massive mudstones with sandy limestone interbedings.

Özlüce locality has one of the richest fauna from Western Anatolia in terms of abundance of species and specimens after that of Muğla-Yatağan-Şerefköy-2 locality. Özlüce fauna is composed of: *Dinocrocota gigantea* (Percrocutidae-Carnivora); *Choerolophodon anatolicus*, (Proboscidea); *Hipparion* sp. I (medium-size), *Hipparion* sp.II (small size) (Equidae-Perissodactyla); *Ceratotherium neumayri*, *Chilotherium* cf. *kiliasi*, *Chilotherium* nov.sp. (Rhinocerotidae-Perissodactyla), *Sporadotragus* nov.sp. (Bovidae-Artiodactyla), *Palaeotragus* sp. (Giraffidae- Artiodactyla), *Microstonyx* sp. (Suidae-Artiodactyla).

A total number of 200 fossil specimens were recovered which are related to aforementioned taxa above. The abundance of Rhinos, proboscideans and large hyaenids and poor existence of equids and bovids could suggest the dominance of wooden environment over savanna-steps. Özlüce fauna has similarities with Kayadibi-Konya (Late Miocene, early MN11) and Pentalophos-1 (Late Miocene, early MN10) from Greece. In this study, Özlüce fauna was dated to "Earliest Turolian (early MN11)"

Keywords: Muğla, Özlüce, Late Miocene, Turolian, *Chilotherium*